

359 § Helsingin seurakuntayhtymän kokonaismäärärahan (toimintakate) jako vuosina 2023-2025

Päätösehdotus

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

1. , että tilamäärärahasta luovutaan vuoden 2023 alusta alkaen.
2. , että Helsingin seurakuntayhtymän kokonaismääräraha (toimintakate) jaetaan vuosina 2023–2025 seuraavasti:
  - a. vuosi 2023:
    - i. seurakunnat 54,40 %
    - ii. yhteiset palvelut 43,50 %
    - iii. tarveharkintainen määräraha 2,10 %
  - b. vuosi 2024:
    - i. seurakunnat 54,90 %
    - ii. yhteiset palvelut 43,00 %
    - iii. tarveharkintainen määräraha 2,10 %
  - c. vuosi 2025:
    - i. seurakunnat 55,40 %
    - ii. yhteiset palvelut 42,50 %
    - iii. tarveharkintainen määräraha 2,10 %
3. pidättää itsellään oikeuden kokonaismäärärahajaon tarkistamiseen, mikäli seurakuntien ja yhteisten palveluiden välisen työnjaon osalta myöhemmin tehtävät, ennen vuotta 2026 voimaan astuvat päätökset niin edellyttävät, tai mikäli seurakuntayhtymän taloustilanteessa tapahtuisi merkittäviä, vuosien 2023–2025 kokonaismäärärahan suuruuteen vaikuttavia muutoksia.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Kokonaismäärärahan jaon tämänhetkiset perusteet

Määrärahat jaetaan seurakunnille ja yhteisille palveluille toimintaa, palkkoja sekä tiloja varten. Jokaisen pääluokan osalta (seurakunnallinen toiminta, yhteinen hallinto, yhteiset seurakunnalliset tehtävät, hautaustoimi ja kiinteistötoimi) lähtökohtana on peruskehys, jota vuosittain joko leikataan tai korotetaan. Myös lisämäärärahaa on mahdollista varata kehyksen päälle taloudellisesta tilanteesta riippuen. Yhteisten palveluiden kehysmäärärahat jaetaan pääluokkien sisällä sitovuustasojen

mukaisesti. Seurakuntien määrärahat jaetaan seurakuntien kesken erillisen jakomallin mukaan.

Seurakuntien toiminnan diakoniset haasteet otetaan huomioon myöntämällä talousarviossa projektiluonteista erillismäärärahaa anomuksesta seurakuntien toimintaa varten. Määrärahan kokonaismäärä on enintään 2 % seurakunnallisen toiminnan määrärahasta laskettuna.

Vuosien 2021 ja 2022 määrärahat

Seurakuntien vuoden 2021 määrärahan suuruus on 45,044 milj. euroa ja vuonna 2022 44,670 milj. euroa (1,5 % leikkaus). Yhteisten palveluiden vuoden 2021 määrärahan suuruus on 36,936 milj. euroa (josta suorituslisän osuus 0,650 milj. euroa) ja vuonna 2022 39,513 milj. euroa (josta suorituslisän osuus 0,640 milj. euroa). Suorituslisästä jaetaan osa seurakunnille (vuonna 2020 n. 62,6 %, eli n. 0,331 milj. euroa). Vuoden 2022 kokonaismäärärahaan sisältyy myös seurakuntavaaleihin varattu määräraha, 0,878 milj. euroa.

KEHYSBUDJETTI 2022-2024

ulk/sis

Luvut on ilmoitettu tuhannen euron tarkkuudella.

KÄYTTÖTALOUSOSA	TP 2020	KEHYS 2021	TA 2021	KEHYS 2022	KEHYS 2023	KEHYS 2024
Seurakunnallinen toiminta						
Toimintakate sis. lmr/keh.- ja sop.mr.	-49 436	-45 044	-47 520	-44 670	-44 200	-43 736
Toimintakate ilman lmr/keh.- ja sop.mr.		-44 976	0	-44 602	-44 132	-43 669
↓ <i>Palkka- ja toimintamääräraha</i>		-31 231		-30 763	-30 301	-29 847
<i>Lisämäärärahat:</i>						
<i>* T-kirkko (yhteiset tehtävät)</i>		-599		-590	-581	-572
<i>Diakoniamääräraha</i>	-513	-635		-635	-635	-635
<i>Tilamääräraha</i>		-12 511		-12 614	-12 614	-12 614
<i>Lisämääräraha 1 / Keh.- ja sop.mr</i>						
<i>Lisämääräraha 2</i>		-68		-68	-68	-68
<i>Lisämääräraha 3</i>						
Lisämäärärahat yhteensä		-68		-68	-68	-68
Yhteiset seurakunnalliset tehtävät						
Toimintakate	-19 588	-19 588	-21 827	-20 755	-19 420	-19 128
↓ <i>Toimintakatteet:</i>				-11 071		
<i>Yhteinen srk-työ</i>	-7 967	-10 184	-11 781	-10 031	-9 881	-9 733
<i>Tilamääräraha</i>				-1 040		
<i>Muut yht. tehtävät 1-2)</i>	-11 620	-9 404	-10 062	-9 684	-9 539	-9 396
<i>Viestintä</i>	-1 379	-1 416	-1 416	-1 816	-1 789	-1 762
<i>Mediatoimitus</i>	-3 076	-3 008	-3 007	-2 963	-2 918	-2 875
<i>Muu yht. srk toiminta (avustukset ja varaukset)</i>	-6 912	-4 980	-5 624	-4 905	-4 832	-4 759
<i>Lehtisaari</i>	-253	0	-15	0	0	0
	TP 2020	KEHYS 2021	TA 2021	KEHYS 2022	KEHYS 2023	KEHYS 2024
Yhteinen hallinto, toimintakate						
Yhteinen hallinto	-7 736	-8 668	-8 292	-5 560	-5 476	-5 394
Henkilöstöosasto				-2 771	-2 729	-2 688
Seurakuntavaalit				-878		
Ympäristö- ja hautaus toimi						
Toimintakate	-4 403	-4 827	-4 813	-4 754	-4 683	-4 613
Kiinteistötoimi						
Toimintakate 2)	-835	-3 203	-4 119	-3 155	-3 108	-3 061
↓ <i>Erittely:</i>						
<i>Kiinteistötoimi</i>		-16 468	-16 713	-16 221	-16 277	-16 230
<i>Sisäiset vuokrat</i>		16 265	16 510	16 169	16 169	16 169
<i>Siirto käyttötalouteen</i>		-3 000	-3 916	-3 000	-3 000	-3 000
Kehittämismääräraha				-1 000	-750	-500
Suorituslisä		-650	-650	-640	-631	-621
Käyttötalous HSRKY yhteensä						
Toimintakate	-81 998	-81 979	-87 222	-84 183	-80 996	-79 741

Tilamääräraha

Seurakunnat saavat tällä hetkellä tilamäärärahaa niiden käytössä olevista tiloista seuraavasti:

- 1) kirkkosalien, kappeliin ja muiden jumalanpalvelukseen käytettävien tilojen osalta vuokramäärärahaa saman summan kuin on näiden tilojen vuokran määrä.

2) muiden tilojen vuokraamista varten erikseen määriteltävän kokonaismäärärahan, joka jaetaan suomenkielisten ja ruotsinkielisten seurakuntien kesken samalla tavoin kuin palkka- ja toimintamääräraha. Vahvistettujen, vuoden 2011 alusta käytössä olleiden määrärahojen jakoperusteiden mukaan ruotsinkieliset seurakunnat jakavat niille tulevan kokonaismäärärahan keskenään läänirovastian johdolla toukuun loppuun mennessä. Jaon vahvistaa yhteinen kirkkoneuvosto. Suomenkielisten seurakuntien määräraha jaetaan samassa suhteessa kuin palkka- ja toimintamääräraha.

Nykyisin käytössä olevaa mallia, jossa seurakuntien yhteenlaskettua sisäistä vuokraa vastaava summa on jaettu seurakuntien kesken tilamäärärahana, voidaan pitää monellakin tapaa ongelmallisena. Ensinnäkin, niin sanottuihin sakraalituloihin kohdistuvat sisäiset vuokrat kompensoidaan mallissa 100-prosenttisesti. Tämä ei kannusta seurakuntia luopumaan mistään sakraalituloista. Osalla seurakunnista sakraalitulojen suhteellinen osuus kaikista tiloista on huomattavan korkea, jolloin tilaluopumiset jäisivät jo teoriassakin vähäisiksi. Mallin toinen ongelma liittyy tilamäärärahan jakotapaan. Kun sakraaliloja vastaava osuus on vähennetty kokonaistilamäärärahasta, jaetaan jäljelle jäänyt osa kaikkien seurakuntien kesken yleisten määrärahan jakoperusteiden mukaisesti. Näin myös sellainen seurakunta, jolla ei olisi lainkaan tiloja, saisi tilamäärärahaa. Edelleen on tärkeää huomata, että tilamäärärahan myötä talouden ennustettavuus on muodostunut seurakunnille vaikeaksi.

Seurakuntien lisäksi yhteinen seurakuntatyö saa tilamäärärahaa seurakunnallisesta toiminnasta aiheutuvien sisäisten vuokrien kattamiseksi.

Osana toimintaedellytysten turvaamissuunnitelman laatimista on päädytty esittämään, että tilamäärärahasta luovutaan kokonaan ja nykyistä tilamäärärahaa vastaava rahamäärä siirretään kokonaismäärärahaan (=palkka- ja toimintamääräraha), joka jaetaan yleisten määrärahaajaossa sovellettavien perusteiden mukaan. Siirto tehdään teknisesti vuoden 2022 oikaistua talousarviokehityksen määrittelyn yhteydessä, jonka jälkeen tilamäärärahaa ei enää jatkossa eritellä omana kokonaisuutenaan. Näin tilamäärärahan osuutta ei myöskään tarvitse jatkossa suhteuttaa sisäisiin vuokriin, sitoa indeksikehitykseen tms. Tilamäärärahasta luopumalla määrärahojen ohjausvaikutus paranee ja määrärahaajaossa voidaan nähdä mentävän kokonaisuudessaan oikeaan suuntaan.

Tilamäärärahan osuus huomioidaan kokonaismäärärahan tulevia jako-osuuksia määritettäessä niin, että seurakunnille tällä hetkellä kohdistuva tilamääräraha lasketaan mukaan seurakuntien tämänhetkiseen laskennalliseen kokonaismäärärahaosuuteen ja yhteiselle seurakuntatyölle tällä hetkellä kohdistuva tilamääräraha lasketaan vastaavasti yhteisten palveluiden tämänhetkiseen kokonaismäärärahaosuuteen.

Tilamäärärahasta luopuminen asettaa jonkinasteisia taloudellisia haasteita niille seurakunnille, joilla sakraalitulojen osuus on erityisen korkea. Siirtämällä tilamääräraha osaksi seurakuntien kokonaismäärärahaa saadaan malli kuitenkin kokonaisuudessaan huomattavasti nykyistä käytäntöä tasapuolisemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi. Uusi malli voi myös parhaimmillaan kannustaa seurakuntia kirkkojen

ja myös niiden sakraalitulojen nykyistä monipuolisempaan käyttöön. Malli on myös osaltaan edistämässä kirkkojen kokonaismäärän vähentymistä, joka on joka tapauksessa taloudellisista näkökulmista välttämätöntä.

Tarveharkintainen määräraha

Yksi ensimmäisistä määrärahajakoa koskevista kehitysehdotuksista on liittynyt malliin, jossa yhteinen kirkkoneuvosto voisi myöntää seurakunnalle tai yhteisten palveluiden osastolle anomuksesta määrärahaa esimerkiksi tietyn kehityshankkeen tai –projektin toteuttamiseen tai yllättävän, ennalta arvaamattoman menoerän kattamiseen. Määrärahoista osoitettaisiin varoja myös seurakunnissa ja yhteisissä palveluissa toteutettaviin diakoniatyön hankkeisiin. Mallilla korvattaisiin talousarvioon tällä hetkellä sisältyvät kehittämismääräraha ja diakoniamääräraha. Vuoden 2022 talousarviossa kehittämismääräraha on 1 000 000 euroa ja diakoniamääräraha 635 000 euroa.

Johdon osallistamiskanavassa tarveharkintaista määrärahaa pitivät tärkeänä tai erittäin tärkeänä 58,4 % prosenttia vastaajista, tärkeyttä kuvaavan keskiarvon (asteikolla 1–5, 1=ei lainkaan tärkeä, 5=erittäin tärkeä) ollessa 3,7.

Toimintaedellytysten turvaamissuunnitelman asiantuntijaryhmä päätyi esittämään, että tarveharkintaisen määrärahan suhteellista osuutta kokonaismäärärahasta kasvatettaisiin suunnitelmavuosien aikana niin, että määrärahan euromääräinen suuruus kasvaisi maltillisesti. Ratkaisun taustalla on yleisesti tunnettu ja sovellettu oppi, jonka mukaan muutosprosesseissa on erityisen tärkeää panostaa tutkimukseen ja kehittämiseen. Asiantuntijaryhmä näkemyksen mukaan toimintamuotojen kehittäminen tulee olemaan tulevana vuosina keskiössä. Kirkko Helsingissä tarvitsee vahvaa näkemystä ja panostuksia uuden tekemiseen, jotta voimme näkyä helsinkiläisten arjessa ja palvella heitä parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän toteuttamiseen tarvitaan määrärahoja. Määrärahoja jaettaisiin tietoisesti sekä seurakunnille että yhteisille palveluille, mahdollistaen myös seurakunnista nousevien kehitysideoiden toteuttamisen, seurakuntien itsensä toimesta.

Kirkon tulevaisuuden kannalta pidettiin edelleen tärkeänä, että Kirkko Helsingissä voisi jatkossa panostaa kansainväliseen työhön entistä enemmän. Yhtenä mahdollisena ratkaisuvaihtoehtona on esitetty kansainvälisen seurakunnan perustamista Helsinkiin. Tarveharkintainen määräraha voisi osaltaan olla tätä mahdollistamassa. Edelleen määrärahan avulla voitaisiin tarvittaessa myös edistää erilaisten digialustojen kehittämistä, helsinkiläisten kohtaamisen monipuolistamiseksi.

Vuoden 2022 oikaistu kehys

Vuoden 2022 oikaistu kehys, ilman kertaluonteisia eriä sekä kumulatiivisten säästöjen käyttöä, osoittaa seurakuntien osuuden kokonaismäärärahasta olevan 53,34 %, yhteisten palveluiden 44,70 % sekä niin sanotun tarveharkintaisen määrärahan 1,96 %. Diakoniamäärärahasta sekä kehittämismäärärahasta koostuva tarveharkintainen määräraha on aiempina vuosina sisältynyt yhteisten palveluiden määrärahaosuuteen. Diakoniamäärärahalla katetaan seurakuntien ja yhteisen seurakun-

tatyön toteuttamia diakoniahankkeita. Kehittämismääräraha on vuonna 2022 varattu Rohkeasti yhdessä –prosessin täytäntöönpanon toteuttamiseen. Vuodesta 2023 alkaen tarveharkintaisesta määrärahasta esitetään myönnettävän määrärahaa seurakunnille ja yhteisille palveluille esimerkiksi tietyn kehityshankkeen tai –projektin toteuttamiseen tai yllättävän, ennalta arvaamattoman menoerän kattamiseen. Edelleen tarveharkintaisesta määrärahasta osoitettaisiin jatkossakin varoja seurakunnissa ja yhteisissä palveluissa toteutettaviin diakoniatyön hankkeisiin.

Kun seurakuntien ja yhteisen seurakuntatyön tilamäärärahat korjataan vastamaan niin sanotun Vantaan mallin sisäisiä vuokria, muodostuu seurakuntien kokonaismäärärahan osuudeksi vuoden 2022 oikaistusta kehyksestä 53,18 % ja yhteisten palveluiden 44,86 %, tarveharkintaisen määrärahan osuuden säilyessä edellä esitetyllä tasolla, eli 1,96 prosentissa.

	Kehys 2022		Kehys 2022, oikaistu *)	
	€	%	€	%
SEURAKUNNAT	44 670 000 €	53,06 %	44 250 000 €	53,18 %
- palkka- ja toimintamääräraha	31 353 000 €		31 353 000 €	
- tilamääräraha	12 614 000 €		12 429 000 €	
- diakoniamääräraha	635 000 €		0 €	
- suorituslisät	0 €		400 000 €	
- vieraskielisen työn erityisissä	68 000 €		68 000 €	
- rovastikunnallinen pooliraha	0 €		0 €	
YHTEISET PALVELUT	39 513 000 €	46,94 %	37 326 000 €	44,86 %
- palkka- ja toimintamääräraha	35 955 000 €		35 955 000 €	
- tilamääräraha (YSKÄ)	1 040 000 €		1 131 000 €	
- seurakuntavaalit	878 000 €		0 €	
- kehittämismääräraha	1 000 000 €		0 €	
- suorituslisät	640 000 €		240 000 €	
TARVEHARKINTAINEN MÄÄRÄRAHA	0 €	0,00 %	1 635 000 €	1,96 %
- kehittämismääräraha	0 €		1 000 000 €	
- diakoniamääräraha	0 €		635 000 €	
YHTEENSÄ:	84 183 000 €	100,00 %	83 211 000 €	100,00 %

Alkuperäinen esitys kokonaismäärärahan jaosta

Rohkeasti yhdessä –lausuntokierroksella pohjaesityksenä olleen, sittemmin vuoden 2022 määrärahaehyksen teknisellä korjauksella tarkennetun laskelman mukaan vuosina 2023-2025 toteutettava kahdeksan prosentin kokonaismäärärahan leikkaus oli määrä kohdentaa niin, että seurakuntien määrärahaa olisi leikattu vuoden 2023 alusta alkaen 6,84 % ja yhteisten palveluiden määrärahaa 10,27 %. Tarveharkintaista määrärahaa esitettiin puolestaan kasvatettavaksi 12,37 % vuoden 2022 oikaistuun kehykseen nähden. Euroissa tarkasteltuna seurakuntien leikkaus olisi ollut 3,026 milj. euroa ja yhteisten palveluiden 3,834 milj. euroa, tarveharkintaisen määrärahan kasvaessa 0,203 milj. euroa. Vuosille 2024 ja 2025 ei esitetty uusia leikkauksia vaan seuraava -8,00 % leikkaus esitettiin toteutettavaksi vuodesta 2026 alkaen.

MÄÄRÄRAHAJAON MUUTOS, ALKUPERÄINEN (TARKENNETTU)

	v. 2022	v. 2022 oik.	v. 2023	v. 2024	v. 2025
jaettava kokonaismääräraha	84 183 000 €	83 211 000 €	76 554 120 € leikkaus 8 %	76 554 120 €	76 554 120 €

	leikkaus 2023 vs 2022 %	leikkaus 2024 vs 2023 %	leikkaus 2025 vs 2024 %	leikkaus 2025 vs 2022 %	leikkaus 2025 vs 2022 €
seurakunnat	-6,84 %	0,00 %	0,00 %	-6,84 %	-3 025 606 €
yht. palvelut	-10,27 %	0,00 %	0,00 %	-10,27 %	-3 833 573 €
tarvehark. mr.	12,37 %	0,00 %	0,00 %	12,37 %	202 299 €

	Kehys 2022		Kehys 2022, oikaistu *)		2023		2024		2025	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
SEURAKUNNAT	44 670 000 €	53,06 %	44 250 000 €	53,18 %	41 224 394 €	53,85 %	41 224 394 €	53,85 %	41 224 394 €	53,85 %
- palkka- ja toimintamääräraha	31 353 000 €		31 353 000 €		40 306 074 €		40 306 074 €		40 306 074 €	
- tilämääräraha	12 614 000 €		12 429 000 €		0 €		0 €		0 €	
- diakoniamääräraha	635 000 €		0 €		0 €		0 €		0 €	
- suorituslisät	0 €		400 000 €		380 000 €		380 000 €		380 000 €	
- vieraskielisen työn erityisissä	68 000 €		68 000 €		68 000 €		68 000 €		68 000 €	
- rovastikunnallinen pooliraha	0 €		0 €		470 320 €		470 320 €		470 320 €	
YHTEISET PALVELUT	39 513 000 €	46,94 %	37 326 000 €	44,86 %	33 492 428 €	43,75 %	33 492 428 €	43,75 %	33 492 428 €	43,75 %
- palkka- ja toimintamääräraha	35 955 000 €		35 955 000 €		33 264 428 €		33 264 428 €		33 264 428 €	
- tilämääräraha (YSKÄ)	1 040 000 €		1 131 000 €		0 €		0 €		0 €	
- seurakuntavaalit	878 000 €		0 €		0 €		0 €		0 €	
- kehittämismääräraha	1 000 000 €		0 €		0 €		0 €		0 €	
- suorituslisät	640 000 €		240 000 €		228 000 €		228 000 €		228 000 €	
TARVEHARKINTAINEN MÄÄRÄRAHA	0 €	0,00 %	1 635 000 €	1,96 %	1 837 299 €	2,40 %	1 837 299 €	2,40 %	1 837 299 €	2,40 %
- kehittämismääräraha	0 €		1 000 000 €							
- diakoniamääräraha	0 €		635 000 €							
YHTEENSÄ:	84 183 000 €	100,00 %	83 211 000 €	100,00 %	76 554 120 €	100,00 %	76 554 120 €	100,00 %	76 554 120 €	100,00 %

Rohkeasti yhdessä –lausuntoihin liittyvät huomiot ja toimenpide-ehdotukset

Kokonaismäärärahan jako seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä nousi lausunnoissa keskeiseksi kysymykseksi. Useissa lausunnoissa puollettiin ajatusta siitä, että yhteisten palveluiden osuutta kokonaismäärärahasta tulisi pienentää. Osassa lausuntoja jopa ehdotetaan, että seurakunnille jaettaisiin kokonaismäärärahasta peräti 65 % ja yhteisille palveluille vain 35 %.

Tarveharkintaisen määrärahan osalta muutamissa lausunnoissa tuotiin esiin aiemmin käytössä olleen Sponssi ja potti –mallin heikkouksia, peilaten niitä nyt esitettyyn tarveharkintaisen määrärahan malliin. Osa seurakunnista piti tärkeänä, että tarveharkintaisen määrärahan osuus olisi mahdollisimman pieni. Toisaalta tarveharkintainen määräraha sai myös kannatusta ja sen rooli nähtiin tärkeänä.

Kaikista toimintaedellytysten turvaamissuunnitelmassa tehdyistä talousehdotuksista eniten vastustusta herätti ehkäpä ehdotus niin sanotusta rovastikunnallisesta poolirahoituksesta. Peräti kahdeksan seurakuntaa ilmoitti lausunnoissaan vastustavansa poolirahoituksen käyttöönottoa. Mallia kannatettiin neljän seurakunnan lausunnoissa.

Saatujen lausuntojen pohjalta päädyttiin laatimaan kolme uutta, vaihtoehtoista versiota kokonaismäärärahan jaosta. Näistä viimeisimmässä (vaihtoehtolaskelma 3, kts. taulukko alla) osa yhteisille palveluille alkuperäisessä esityksessä ehdotetuista varoista esitettiin siirrettäväksi seurakunnille. Tarveharkintaisen määrärahan prosenttiosuutta laskettiin alkuperäisestä esityksestä niin, että määrärahan euro-määrä laski hieman nykytason alapuolelle. Rovastikunnalliseen poolirahoitukseen suunniteltu määräraha merkittiin vaihtoehtolaskelma 3:ssa seurakunnille osoitetta-

vien varojen yhteyteen, erityisen seurakuntien välistä yhteistyötä edistävän kehittämISRahan muodossa.

MÄÄRÄRAHAJAON MUUTOS, VAIHTOEHTO 3

	v. 2022	v. 2022 oik.	v. 2023	v. 2024	v. 2025
jaettava kokonaismääräraha	84 183 000 €	83 211 000 €	76 554 120 € leikkaus 8 %	76 554 120 €	76 554 120 €

	leikkaus 2023 vs 2022 %	leikkaus 2024 vs 2023 %	leikkaus 2025 vs 2024 %
seurakunnat	-5,89 %	0,92 %	0,91 %
yht. palvelut	-10,78 %	-1,15 %	-1,16 %
tarvehark. mr.	-1,67 %	0,00 %	0,00 %

leikkaus 2025 vs 2022 %	leikkaus 2025 vs 2022 €
-4,16 %	-1 839 018 €
-12,83 %	-4 790 499 €
-1,67 %	-27 363 €

	Kehys 2022 € %	Kehys 2022, oikaistu *) € %	2023 € %	2024 € %	2025 € %
SEURAKUNNAT	44 670 000 € 53,06 %	44 250 000 € 53,18 %	41 645 441 € 54,40 %	42 028 212 € 54,90 %	42 410 982 € 55,40 %
- palkka- ja toimintamääräraha	31 353 000 €	31 353 000 €	40 727 121 €	41 109 892 €	41 492 662 €
- tilamääräraha	12 614 000 €	12 429 000 €	0 €	0 €	0 €
- diakoniamääräraha	635 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
- suorituslisät	0 €	400 000 €	380 000 €	380 000 €	380 000 €
- vieraskielisen työn erityisiä	68 000 €	68 000 €	68 000 €	68 000 €	68 000 €
- yhteistyötä edistävä kehittämisraha	0 €	0 €	470 320 €	470 320 €	470 320 €
YHTEISET PALVELUT	39 513 000 € 46,94 %	37 326 000 € 44,86 %	33 301 042 € 43,50 %	32 918 272 € 43,00 %	32 535 501 € 42,50 %
- palkka- ja toimintamääräraha	35 955 000 €	35 955 000 €	33 073 042 €	32 690 272 €	32 307 501 €
- tilamääräraha (YSKÄ)	1 040 000 €	1 131 000 €	0 €	0 €	0 €
- seurakuntavaalit	878 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
- kehittämismääräraha	1 000 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
- suorituslisät	640 000 €	240 000 €	228 000 €	228 000 €	228 000 €
TARVEHARKINTAINEN MÄÄRÄRAHA	0 € 0,00 %	1 635 000 € 1,96 %	1 607 637 € 2,10 %	1 607 637 € 2,10 %	1 607 637 € 2,10 %
- kehittämismääräraha	0 €	1 000 000 €			
- diakoniamääräraha	0 €	635 000 €			
YHTEENSÄ:	84 183 000 € 100,00 %	83 211 000 € 100,00 %	76 554 120 € 100,00 %	76 554 120 € 100,00 %	76 554 120 € 100,00 %

Alkuperäiseen laskelmaan nähden yhteisten palveluiden prosenttiosuudesta on siirretty ensin 0,25 prosenttiyksikköä seurakuntien osuuteen heti vuodesta 2023 alkaen sekä lisäksi 0,50 prosenttiyksikköä vuodesta 2024 alkaen ja edelleen vielä toinen 0,50 % prosenttiyksikköä vuodesta 2025 alkaen. Näin yhteisten palveluiden osuus kokonaismäärärahasta vuonna 2025 on 1,25 prosenttiyksikköä alkuperäisen ehdotuksen prosenttiosuutta pienempi. Tarveharkintainen määräraha on laskettu tasosta 2,40 % tasoon 2,10 % koko kauden 2023–2025 ajaksi ja sitä vastaava osuus eli 0,30 prosenttiyksikköä on siirretty suoraan seurakuntien osuuteen.

Muutosten vaikutuksesta seurakuntien määrärahan prosenttiosuus kasvaa porrastetusti 55,40 prosenttiyksikköön saakka vuoteen 2025 mennessä, yhteisten palveluiden prosenttiosuuden vastaavasti laskiessa 42,50 prosenttiyksikköön vuoteen 2025 mennessä. Seurakunnille kohdistuu vuonna 2023 5,89 % säästöt, mutta vuonna 2024 seurakuntien määrärahaosuus kasvaa 0,92 % ja edelleen vuonna 2025 0,91 % edellisvuoteen verrattuna. Yhteisille palveluille kohdistuu vuonna 2023 10,78 % säästöt, jotka kasvavat edelleen 1,15 % vuonna 2024 ja vielä 1,16 % vuonna 2025. Tarveharkintaista määrärahaa leikataan vuonna 2023 1,67 %, jonka jälkeen määrärahan taso vakiinnutetaan vuosien 2024 ja 2025 ajaksi. Koko suunnitelmakauden 2023–2025 aikana seurakuntien kokonaisleikkaus on 4,16 % eli 1,839 milj. euroa, yhteisten palveluiden 12,83 % eli 4,790 milj. euroa ja tarveharkintaisen määrärahan osalta 1,67 % eli 0,027 milj. euroa.

Vaihtoehtolaskelma 3:n mukaista kokonaismäärärahan jaon mallia, jossa määrärahaosuutta siirretään porrastetusti yhteisiltä palveluilta seurakunnille, voidaan epäilemättä pitää mielekkäimpänä toteutustapana lausunnoissa toivotulle seurakuntien prosenttiosuuden kasvattamiselle. Tällöin yhteiset palvelut pystyisivät sopeuttamaan kustannuksiaan sekä ajamaan alas tiettyjä toimintokokonaisuuksia

hallitusti ja suunnitelmallisesti. Seurakuntien osalta suunnitelmakaudelle 2023–2025 kohdistuu leikkaustarve vain vuonna 2023. Vuosina 2024 ja 2025 seurakuntien määräraha kasvaa vuoden 2023 tasosta, mahdollistaen seurakunnille tiettyjen tällä hetkellä yhteisesti yhteisissä palveluissa tehtyjen toimintojen toteuttamisen sekä lisäksi myös varautumisen vuosien 2024 ja 2025 odotettavissa oleviin palkankorotuksiin, ilman lisäleikkaustarvetta palkankorotuksista syntyvien henkilöstökustannusten nousun kattamiseksi.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan kokonaismäärärahan jako-osuudet oli tarkoitus määritellä kerralla koko suunnitelmakaudelle 2023–2030. Seurakuntien ja yhteisten palveluiden tulevaisuuden työnjaon kysymysten ollessa vielä osittain auki, voidaan kuitenkin pitää perusteltuna, että jako-osuuksista päätetään tässä vaiheessa ainoastaan taloussuunnitelmavuosien 2023–2025 osalta. Näin tulevaisuuden työnjakoa koskevat, myöhemmin tehtävät päätökset saadaan huomioiduksi vuosien 2026–2030 kokonaismäärärahan jaosta päätettäessä. Myös vuosien 2023–2025 määrärahaajaosta päätettäessä yhteisen kirkkovaltuuston on perusteltua pidättää itsellään oikeus määrärahaajaon tarkistamiseen, mikäli työnjaon osalta myöhemmin tehtävät, ennen vuotta 2026 voimaan astuvat päätökset niin edellyttävät.

Mahdolliseen rovastikunnallisen poolirahoituksen tai seurakuntien yhteistyötä edistävän kehittämisrahan käyttöönottoon palataan tammikuussa 2022, käsiteltäessä seurakunnille osoitettavan määrärahan jakoperusteita.

